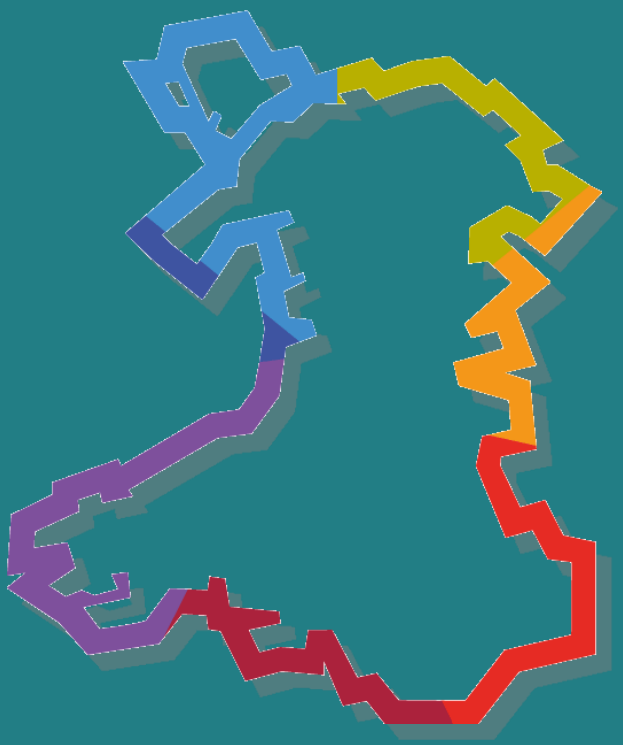
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gâr

Adroddiad Blynyddol 2025-26

Cysylltu â ni:	Dros y ffôn:	E-bost:
Tîm Cymorth PSB	01267 234567	bgc@sirgar.gov.uk

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL
WELL-BEING OF FUTURE GENERATIONS

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
SIR GÂR • CARMARTHENSHIRE
Public Services Board

Rhagair

Mae'n bleser gennym gyflwyno adroddiad blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Sir Gaerfyrddin ar gyfer 2025-26 i chi. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r cynnydd yr ydym wedi'i wneud wrth gyflawni ein Cynllun Llesiant, sy'n nodi ein pum Amcan Llesiant a'r camau yr ydym yn eu cymryd i'w cyflawni.

Ein Amcanion Llesiant yw:

- Sicrhau economi gynaliadwy a chyflogaeth deg
- Gwella llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd
- Ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur
- Mynd i'r afael â thlodi a'i effeithiau
- Helpu i greu cymunedau dwyieithog, diogel ac amrywiol

Mae'r BGC yn dwyn ynghyd uwch gynrychiolwyr o wasanaethau cyhoeddus sy'n gweithio yn Sir Gaerfyrddin i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol ein trigolion. Rydym yn gweithio gyda'n gilydd i ychwanegu gwerth at wasanaethau ein gilydd.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn amlinellu llawer o'n cyflawniadau allweddol dros y flwyddyn ddiwethaf. Rydym yn falch o'n hymdrechion cydweithredol dros y flwyddyn ddiwethaf, er gwaethaf yr amgylchiadau heriol. Rydym yn parhau i wneud cynnydd yn Sir Gaerfyrddin, gan weithio gyda'n gilydd i ail-lunio gwasanaethau cyhoeddus er gwell. Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi cynnal trafodaethau cadarnhaol gyda chydweithwyr yng Ngheredigion a Sir Benfro ynglŷn â'n strwythur rhanbarthol fel BGCau a sut rydym yn parhau i ddysgu a thyfu gyda'n gilydd. Rydym wedi cytuno'n ffurfiol i uno â Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion a byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda Sir Benfro ar bob agwedd yn ein gwaith.

Yn ystod y flwyddyn, ymunodd Sir Gaerfyrddin â Rhwydwaith Byd-eang Dinasoedd a Chymunedau sy'n Gyfeillgar i Oedran Sefydliad Iechyd y Byd (WHO). Mae'r garreg filltir hon yn adlewyrchu ymrwymiad a rennir ar draws partneriaid i gefnogi pobl hŷn i fyw'n dda, aros yn annibynnol, a chadw mewn cysylltiad yn eu cymunedau. Mae'r gwaith hwn wedi canolbwyntio ar ymgysylltu â thrigolion, grwpiau cymunedol a rhanddeiliaid i lywio'r gwaith o ddatblygu cynllun gweithredu a rennir, cyd-gynhyrchu sy'n adlewyrchu profiadau a blaenoriaethau byw pobl hŷn ledled y sir.

Fel BGC, rydym yn edrych ymlaen at ddatblygu cynllun gweithredu ar y cyd, yn unol ag wyth maes fframwaith Oed-Gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd. Mae'r rhain yn cynnwys mannau ac adeiladau awyr agored, trafnidiaeth, tai, cyfranogiad cymdeithasol, parch a chynhwysiant cymdeithasol, cyfranogiad dinesig a chyflogaeth, cyfathrebu a gwybodaeth, a chymorth cymunedol a gwasanaethau iechyd.

Mae'r gwaith hwn yn cyfrannu at uchelgais ehangach Llywodraeth Cymru i greu Cymru sy'n gyfeillgar i oedran ac yn cefnogi ymdrechion parhaus i ddatblygu amgylcheddau cynhwysol a chefnogol ar gyfer poblogaeth sy'n heneiddio ledled Sir Gaerfyrddin.

Diolch i bawb sy'n cymryd rhan ac sy'n parhau i wneud popeth y gallant i gyflawni ein Cynllun Llesiant. Rydym yn cydnabod gwerth cydweithio i wella lles ein cymunedau lleol, gyda'r nod o wneud dyfodol gwell i'n cenedlaethau'r dyfodol. Rydym yn croesawu eich adborth a'ch awgrymiadau ar sut y gallwn wella ein gwaith a'n atebolrwydd ymhellach.

Yn gywir,

Y Cynghorydd Darren Price a'r Cynghorydd Linda Evans	**Dr Andrew Cornish a Mydrian Harries**
Cadeirydd BGC ac Arweinydd Cyngor Sir Caerfyrddin	Is-gadeirydd BGC

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin ym mis Mai 2016 ac mae'n bartneriaeth strategol statudol a grëwyd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Bwrdd yn dwyn ynghyd uwch arweinwyr o sefydliadau cyhoeddus a'r trydydd sector sy'n anelu at wella llesiant trwy weithio gyda'i gilydd i fynd i'r afael â blaenoriaethau a rennir.

Ar hyn o bryd mae BGC Sir Gaerfyrddin yn cynnwys y sefydliadau canlynol;

- Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
- Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
- Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Gâr
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Cyfarwyddiaeth Iechyd Cyhoeddus
- Cyngor Sir Caerfyrddin
- Coleg Sir Gâr
- Heddlu Dyfed Powys
- Y Ganolfan Byd Gwaith
- Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys
- Gwasanaeth Carchardai a Phrawf EM
- Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant

Cyhoeddwyd ein hail Gynllun Llesiant ym mis Mai 2023. Mae'r Cynllun yn cynrychioli'r gwerth ychwanegol yr ydym yn gobeithio ei gyflawni trwy weithio'n arloesol a chydweithredol fel partneriaid ac mae ein Amcanion Llesiant yn adlewyrchu hyn.

Mae'r Cynllun Llesiant Lleol 2023-2028 yn cynnwys yr Amcanion Llesiant canlynol:

- Sicrhau economi gynaliadwy a chyflogaeth deg
- Gwella llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd
- Ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur
- Mynd i'r afael â thlodi a'i effeithiau
- Helpu i greu cymunedau dwyieithog, diogel ac amrywiol.

Wrth ddatblygu ein Cynllun Llesiant newydd, roeddem yn ymwybodol o ddysgu o'n Cynllun diwethaf ynghylch nifer yr Amcanion a'r prosiectau y gallwn ganolbwyntio

arnynt yn realistig er mwyn gwneud y defnydd gorau o adnoddau cyfyngedig a gwneud y mwyaf o gyflawniad effeithlon. Felly, mae'r BGC wedi dewis canolbwyntio ei ymdrechion a'i amser ar y cyd ar gyflawni'r cynlluniau prosiect a nodir yn ein Cynllun ac ar flaenoriaethau eraill a allai godi lle gall wneud gwahaniaeth gwirioneddol.

Ein cyfarfodydd yn ystod 2025-26

Cyfarfu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ym **mis Mai 2025** i ystyried datblygiadau polisi cenedlaethol, gweithio mewn partneriaeth leol, a chynnydd yn erbyn blaenoriaethau strategol allweddol.

Derbyniodd yr aelodau gyflwyniad ar Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol 2025, sy'n nodi cenhadaeth genedlaethol a galwadau i weithredu, gan gynnwys cryfhau atal, gwella cydweithredu, gwella gwytnwch bwyd, ac ailadeiladu ymddiriedaeth y cyhoedd wrth wneud penderfyniadau. Mae'r Bwrdd yn cydnabod aliniad eang â'r blaenoriaethau hyn, tra hefyd yn tynnu sylw at heriau ymarferol gweithredu mewn cyd-destun o bwysau parhaus ar wasanaethau ac adnoddau cyhoeddus. Cytunwyd y byddai ymatebion sefydliadol a lefel BGC yn cael eu datblygu, gydag ystyriaeth bellach wedi'i drefnu ar gyfer y cyfarfod nesaf.

Archwiliodd y Bwrdd hefyd y Model Cymdeithasol ar gyfer Iechyd a Lles, gyda'r nod o fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd trwy ddull cydweithredol, system gyfan. Mae'r model yn pwysleisio atal, cyd-gynhyrchu, tegwch a dysgu parhaus, wedi'i ategu gan ddata a rennir a gweithio mewn partneriaeth. Nododd yr Aelodau bwysigrwydd arweinyddiaeth ar y cyd, gwell integreiddio, a'r angen i adeiladu ar fentrau presennol i sicrhau effaith ystyrlon, yn enwedig ar gyfer grwpiau poblogaeth â blaenoriaeth.

Ym mis **Gorffennaf 2025**, ystyriodd aelodau flaenoriaethau strategol allweddol, gan gynnwys Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol 2025, gwytnwch hinsawdd, a chylchoedd cynllunio statudol sydd i ddod. Trafododd yr aelodau ymateb y Bwrdd ar y cyd i Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol, gan gytuno i goladu a thynnu sylw at weithgarwch presennol ar draws sefydliadau partner ac i gryfhau cydweithredu ar argymhellion blaenoriaeth, gan gynnwys gweithredu yn yr hinsawdd, gwaith teg, a systemau bwyd lleol cynaliadwy.

Nodwyd cynnydd o ran cydweithio rhanbarthol â BGC Ceredigion, yn enwedig mewn perthynas â'r Asesiad Risg Newid yn yr Hinsawdd a mabwysiadu'r Model Cymdeithasol ar gyfer Iechyd a Lles, gyda chytundeb hefyd wedi'i gadarnhau drwy'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Roedd yr Aelodau hefyd yn cydnabod y cyfle i gryfhau'r

cysylltiadau rhwng yr Asesiad o Anghenion Poblogaeth a'r Asesiad Llesiant nesaf, a fydd yn cael ei ddatblygu yn 2026 cyn ei gyhoeddi yn 2027.

Derbyniodd y Bwrdd ddiweddariad ar y fframwaith Asesu Risg Newid yn yr Hinsawdd, gan nodi risgiau allweddol ac atgyfnerthu pwysigrwydd dull partneriaeth cydgysylltiedig.

Cyfarfu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ym **mis Medi 2025** i symud ymlaen â blaenoriaethau strategol allweddol a chydweithredu rhanbarthol. Croesawodd yr Aelodau y wybodaeth ddiweddaraf am newidiadau arweinyddiaeth o fewn Llywodraeth Cymru a nodwyd eu diolch i Dr Andrew Cornish am ei ymrwymiad a'i gyfraniad i'r BGC.

Adroddwyd am gynnydd sylweddol ar ddatblygu rhwydwaith gwefru cerbydau trydan sector cyhoeddus a rennir. Mae'r gwaith hwn, a gyflawnir mewn partneriaeth ledled De-orllewin Cymru, yn cynnwys ymarfer mapio i nodi bylchau seilwaith a safleoedd posibl i'w hehangu. Bydd y fenter yn cefnogi blaenoriaethau trafnidiaeth rhanbarthol ac yn galluogi defnydd cydweithredol, aml-asiantaeth o seilwaith gwefru, gyda lleoliadau peilot cynnar wedi'u nodi fel "buddugoliaethau cyflym" i brofi cyflwyno ac annog newid ymddygiad.

Ystyriodd yr Aelodau opsiynau ar gyfer cryfhau trefniadau gweithio rhanbarthol ar draws tri BGC yng Ngorllewin Cymru. Tynnodd y drafodaeth sylw at gyfleoedd i leihau dyblygu, cryfhau arweinyddiaeth strategol, a gwella darparu gwasanaethau, tra'n sicrhau bod blaenoriaethau lleol a chanlyniadau cymunedol yn parhau i fod yn ganolog.

Cyfarfu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ym **mis Ionawr 2026**, gan nodi cyfnod pontio a pharhaus mewn partneriaeth. Etholodd yr Aelodau y Cynghorydd Linda Evans yn ffurfiol yn Gadeirydd yn dilyn ymddiswyddiad Arweinydd blaenorol y Cyngor a nodwyd gwerthfawrogiad i'r Cynghorydd Darren Price am ei gyfraniad.

Derbyniodd y Bwrdd gyflwyniad ar y Rhaglen Dysgu Byd Go Iawn, sy'n anelu at ehangu cyfleoedd profiad gwaith i bobl ifanc 14+ oed trwy gydweithio â chyflogwyr a phartneriaid. Dangosodd cynllun peilot llwyddiannus ganlyniadau cadarnhaol, ac anogwyd partneriaid i gyfrannu cyfleoedd lleoliad i gefnogi ehangu'r cynllun ar draws y sir yn y dyfodol.

Adroddwyd hefyd am gynnydd ar Strategaeth Fwyd Sir Gaerfyrddin, gan gynnwys datblygu cynllun gweithredu manwl yn dilyn ymgysylltu â sawl partner. Cymeradwywyd y strategaeth a'i threfniadau llywodraethu, gyda phartneriaid yn cytuno i symud ymlaen â chymeradwyaethau trwy eu priod sefydliadau.

Nododd y Bwrdd gydweithredu rhanbarthol parhaus ar Ymagwedd Systemau Cyfan at Bwysau Iach, gyda ffocws ar y cyd ar fwyd a phartneriaeth ar draws Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus cyfagos.

Mewn perthynas â dyletswyddau statudol, trafodwyd y gwaith cychwynnol ar yr Asesiad Llesiant Lleol. Ymrwymodd yr aelodau i gefnogi ei ddatblygiad trwy ymgysylltu, ymgynghori a chyfrannu at brosesau ysgrifennu a chasglu tystiolaeth.

Cyfarfu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ym **mis Mawrth 2026** i fwrw ymlaen â blaenoriaethau strategol allweddol, gan gynnwys datblygu'r Asesiad Llesiant ar y cyd a pharatoadau ar gyfer yr uno ffurfiol â Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion.

Tynnodd cyflwyniad gan "Hwb Dyfodol" Cenedlaethau'r Dyfodol sylw at gyfleoedd i gryfhau meddwl yn y tymor hir a'r dyfodol ar draws sefydliadau partner. Gwahoddwyd aelodau'r bwrdd i enwebu cynrychiolwyr i gael mynediad at gymorth arbenigol, yn enwedig i lywio'r Asesiad a'r Cynllun Llesiant sydd ar ddod.

Adroddwyd am gynnydd sylweddol ar yr Asesiad Risg Newid Hinsawdd ar y cyd a gynhaliwyd gyda BGC Ceredigion. Mae'r asesiad yn darparu sylfaen dystiolaeth a rennir i nodi risgiau hinsawdd â blaenoriaeth, gan gynnwys llifogydd, tarfu ar seilwaith, risgiau i gymunedau ac iechyd, ac effeithiau ar ecosystemau. Mae'n tynnu sylw at yr angen am gydweithredu cryfach, rhannu data gwell, a newid tuag at gynllunio gwytnwch ac addasu rhagweithiol, gan gynnwys datblygu cynllun cyflawni addasu i'r hinsawdd ar y cyd.

Derbyniodd y Bwrdd ddiweddariad ar y broses uno ffurfiol rhwng BGCau Sir Gaerfyrddin a Cheredigion. Mae grŵp tasg a gorffen wedi'i sefydlu i ddatblygu trefniadau llywodraethu, alinio Asesiadau Llesiant, a chydlynu trefniadau adrodd. Mae cyfarfod cyntaf y PSB cyfun newydd wedi'i gynllunio ar gyfer Medi 2026, gan nodi cam sylweddol tuag at strwythur partneriaeth integredig sengl.

Mae gwaith ar y gweill i ddatblygu'r Asesiad Llesiant ar y cyd ar gyfer 2026–27, a fydd yn ffurfio'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y Cynllun Llesiant nesaf. Cymeradwyodd y Bwrdd fethodoleg a dull ymgysylltu a rennir, gan gynnwys arolwg rhanbarthol a gweithgarwch ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi'i gydlynu. Pwysleisiodd yr aelodau bwysigrwydd arweinyddiaeth, cydweithredu a ffocws cryf ar leihau anghydraddoldebau trwy gydol y broses.

Nododd y Bwrdd hefyd gynnydd o waith partneriaeth ranbarthol, gan gynnwys y Dull Systemau Cyfan o Bwysau Iach, lle mae caffael bwyd wedi'i nodi fel blaenoriaeth draws-sir, gyda gwaith cydweithredol pellach wedi'i gynllunio.

Ein Amcanion Lles

Galluogi economi gynaliadwy a chyflogaeth deg

Camau Allweddol Sir Gaerfyrddin

Paratoi a chyhoeddi Strategaeth Bwyd Sir Gaerfyrddin
Gweithio tuag at ddatblygu system fwyd leol integredig

Trosolwg

Mae Strategaeth a Chynllun Gweithredu Bwyd Lleol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin yn parhau i symud o strategaeth i gyflawni, gan ddangos sut mae systemau bwyd a arweinir gan bartneriaeth yn gweithio yn creu newid mesuradwy ar draws iechyd, cynaliadwyedd, addysg a'r economi leol.

Ein cynnydd yn ystod 2025-26

Trwy gydol y rhaglen waith hirdymor, mae partneriaid yn cryfhau trefniadau llywodraethu trwy weithgorau pwrpasol sy'n cynnwys llywodraeth leol, iechyd, addysg, sefydliadau cymunedol a'r sector bwyd. Mae'r dull cydweithredol hwn yn gwella cydgysylltu, yn alinio adnoddau ac yn cyflymu'r cyflawniad yn erbyn blaenoriaethau a rennir, gan greu sylfeini cryfach ar gyfer gwytnwch systemau bwyd hirdymor yn Sir Gaerfyrddin.

Y 12 mis nesaf

Y prif ffocws yw datblygiad parhaus Fferm Bremenda Isaf fel safle arddangos strategol ar gyfer datblygu systemau bwyd cynaliadwy. Mae'r fferm yn cefnogi cynhyrchu bwyd adfywiol, datblygu'r farchnad sector cyhoeddus a gweithgarwch sgiliau cenedlaethol, wrth gynyddu capasiti cynhyrchu lleol a chreu cyfleoedd i fusnesau lleol, tyfwyr ac ymgysylltu â'r gymuned. Mae'r safle hefyd yn darparu llwyfan ymarferol ar gyfer dulliau arloesol o gaffael, cynhyrchu, mynediad i'r farchnad newydd a rheoli tir cynaliadwy.

Ochr yn ochr â hyn, mae Partneriaeth Bwyd Sir Gâr yn parhau i gryfhau cysylltiadau rhwng cynhyrchwyr a phartneriaid yn y sector cyhoeddus, gan helpu i wella cyfleoedd cyrchu lleol, byrhau cadwyni cyflenwi ac adeiladu mwy o wydnwch o fewn yr economi fwyd leol. Mae'r gwaith hwn yn cefnogi uchelgeisiau ehangach ynghylch diogelwch bwyd, gwytnwch economaidd a lleihau effaith amgylcheddol.

Nodau Llesiant

- Cymru ffyniannus
- Cymru wydn
- Cymru iachach
- Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

Mae'r rhaglen yn adlewyrchu'r Pum Ffordd o Weithio trwy ei dull hirdymor, ffocws ar atal a gwaith partneriaeth cryf. Mae gweithgareddau sy'n cysylltu ar draws llythrennedd bwyd, arloesi caffael a datblygu cadwyn gyflenwi leol yn helpu i gynyddu ymwybyddiaeth o fwyd cynaliadwy, cryfhau capasiti lleol a chefnogi newid ymddygiad yn y dyfodol ar draws cymunedau a gwasanaethau cyhoeddus.

Gyda'i gilydd, mae'r strategaeth yn creu system fwyd leol fwy cysylltiedig, gwydn a chynaliadwy ar gyfer Sir Gaerfyrddin, tra'n gosod y sir fel enghraifft flaenllaw o ddarparu systemau bwyd cydweithredol yng Nghymru.

Gwella Llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd

Camau Allweddol Sir Gaerfyrddin

Cefnogi'r gwaith o gyflawni'r rhaglen Pwysau Iach, Cymru Iach

Trosolwg

Mae'r tîm Dull Systemau Cyfan Rhanbarthol o bwysau iach, sy'n cwmpasu Byrddau Iechyd Prifysgol Hywel Dda a Bae Abertawe, wedi cefnogi'r BGC yn weithredol i weithredu thema 'arweinyddiaeth a galluogi newid' y strategaeth genedlaethol Pwysau Iach: Cymru Iach (2019).

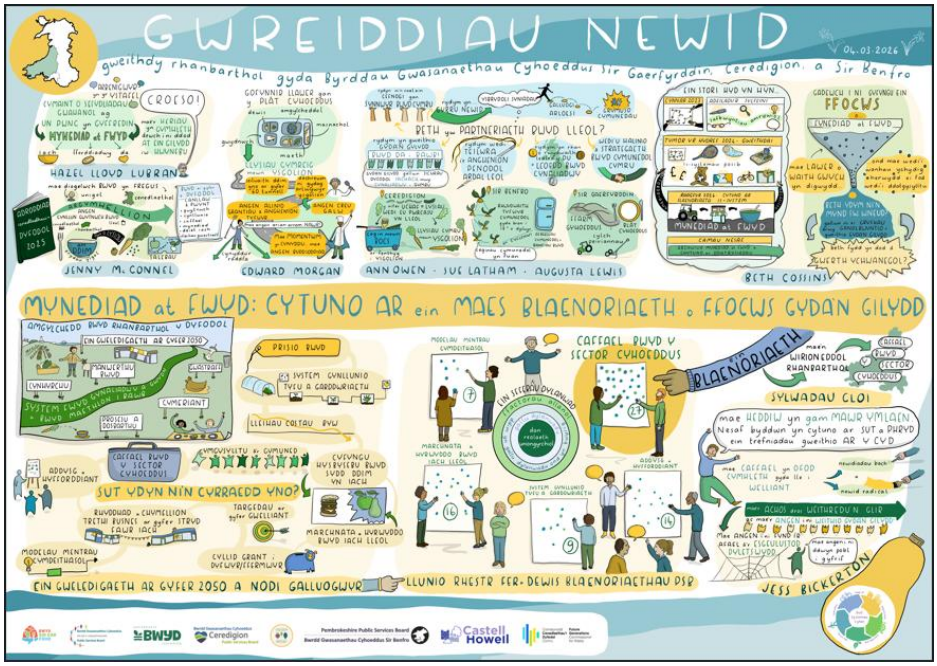
Gwella iechyd a lles a lleihau anghydraddoldebau yw ein nod cyffredin. Fel tîm a BGC rydym i gyd yn chwarae ein rhan yn hyn drwy greu'r amodau a'r amgylchedd ar gyfer pwysau iach i bawb ar draws cymunedau Sir Gaerfyrddin.

i. “Ein Gweledigaeth 2050” ar gyfer Amgylchedd Bwyd Ranbarthol wedi'i gyd-gynhyrchu gydag aelodau BGC a rhanddeiliaid ehangach
ii. Gweithdy Gwreiddiau Newid wedi'i gynllunio i gyfyngu'r ffocws o fewn mynediad at fwyd a hwyluswyd gyda: BGCau Sir Gaerfyrddin, Ceredigion a Sir Benfro ym mis Mawrth 2026
iii. Cytunwyd ar gaffael bwyd yn y sector cyhoeddus fel maes ffocws ar y cyd sy'n dangos ymrwymiad a rennir wrth weithio tuag at ein gweledigaeth 2050 o system fwyd gynaliadwy a gwydn gyda bwyd maethlon i bawb.

Ein cynnydd yn ystod 2025-26

Mae'r tîm Dull Systemau Cyfan Rhanbarthol wedi parhau â'u gwaith gyda'r 5 Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar draws Byrddau Iechyd Prifysgol Hywel Dda a Bae Abertawe. Gan adeiladu ar y flaenoriaeth ranbarthol y cytunwyd arno o fynediad at fwyd, symudwyd at ffocws culach y gall BGC gydweithio o gwmpas i gyflawni newid hirdymor ac effeithiol yn ein hamgylchedd bwyd rhanbarthol. Er mwyn dod yn agosach at Weledigaeth 2050 ar gyfer yr Amgylchedd Bwyd Rhanbarthol, hwyluswyd gweithdy cyfranogol ar gyfer Byrddau Sir Gaerfyrddin, Ceredigion a Sir Benfro i gytuno ar ffocws blaenoriaeth a rennir ar gyfer gwella argaeledd a fforddiadwyedd bwyd iach a chynaliadwy ar draws y rhanbarth. Trwy drafodaeth agored, cytunodd mynychwyr y dylai caffael bwyd yn y sector cyhoeddus fod yn faes ffocws allweddol ar y cyd i'r BGC wrth symud ymlaen. Gall gwella'r dirwedd caffael bwyd gael effaith sylweddol ar yr

hinsawdd, yr economi ac iechyd y boblogaeth trwy sicrhau bod opsiynau bwyd iachach, cynaliadwy a fforddiadwy ar gael i bawb.

Mae gwerth **cydweithredu traws-sector** wrth fynd i'r afael â materion cymhleth fel y system fwyd bellach yn cael ei ddeall yn dda. Mae eleni wedi nodi cynnydd gwirioneddol wrth ddatblygu **ymrwymiad** ar draws BGCau i sicrhau bwyd iachach, lleol ar draws ein sefydliadau sector cyhoeddus a chynhyrchu buddion i'r economi leol, iechyd, hinsawdd a natur. Bydd y flwyddyn i ddod yn gweld yr ymrwymiad hwnnw'n trosi i weithredu wrth i arweinwyr ar draws yr holl sefydliadau partner hyrwyddo a datblygu caffael bwyd yn y sector cyhoeddus fel blaenoriaeth ar y cyd.

Y 12 mis nesaf

Bydd y tîm WSA i bwysau iach nawr yn gweithio gydag unigolion allweddol ar draws sefydliadau sy'n aelodau o'r BGC i ddatblygu dealltwriaeth ar y cyd o'r system bresennol ac oddi yno nodi liferi ar gyfer gwelliannau system gyfan gyda'r nod o gynyddu'r cynnig bwyd iach, cynaliadwy a lleol ar draws sefydliadau'r sector cyhoeddus.

Pa heriau rydyn ni'n eu hwynebu?

- Cyllid tymor byr parhaus (hyd at fis Mawrth 2027)
- Mae gweithio mewn system sy'n newid yn gyson e.e. uno PSB a natur ailadroddus a datblygiadol systemau sy'n gweithio yn cymryd amser, h.y. natur hirdymor ein gwaith.

Nodau Llesiant

- Cymru ffyniannus
- Cymru wydn
- Cymru iachach
- Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

Ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur

Camau Allweddol Sir Gaerfyrddin

Adolygu'r risgiau a nodwyd yn yr Adroddiad Tystiolaeth Asesiad Risg Newid Hinsawdd (CCRA3) yn systematig – crynodeb ar gyfer Cymru a datblygu ymateb partneriaeth.

Trosolwg

Ein cynnydd yn ystod 2024-25

Wedi'i gomisiynu ar ran y BGC gan Cyfoeth Naturiol Cymru, penodwyd Miller Research i gynnal Asesiad Risg Newid Hinsawdd ar y Cyd (CCRA) ar gyfer Ceredigion a Sir Gaerfyrddin. Wedi'i ddatblygu mewn cydweithrediad â'r ddau Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i greu sylfaen dystiolaeth gadarn, a rennir, ar risgiau hinsawdd sy'n effeithio ar gymunedau, seilwaith, gwasanaethau, a'r amgylchedd naturiol, mae eu canfyddiadau bellach wedi'u cyflwyno fel canlyniad cyfnod cychwynnol. Yn wir, gyda ffocws penodol ar nodi addasu ar y cyd a gweithredu ar y cyd ar wydnwch hinsawdd, galluogodd cyfres o sesiynau ymgynghori ar-lein, wedi'u hategu ymhellach gan drafodaethau dwfn ychwanegol gyda rhanddeiliaid, gynhyrchu sylfaen sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer cynllunio addasu i Newid yn yr Hinsawdd yn y dyfodol, a fydd yn ategu'r gwaith o ddatblygu Cynlluniau Llesiant yn y dyfodol ar gyfer BGC Ceredigion a Sir Gaerfyrddin.

Mae Miller Research yn nodi bod newid yn yr hinsawdd yn risg strategol uniongyrchol a chynyddol i les cymunedau, gwytnwch gwasanaethau cyhoeddus, a gweithrediad systemau naturiol ar draws Sir Gaerfyrddin a Cheredigion. Mae glawiad cynyddol ddwys, llifogydd, newid arfordirol, stormydd difrifol, sychder a thymheredd cynyddol eisoes yn effeithio ar isadeiledd, ecosystemau a chymunedau ar draws y ddwy sir. Rhagwelir y bydd y risgiau hyn yn dwysáu'n sylweddol dros y degawdau nesaf.

Y 12 mis nesaf

Tynnwyd sylw at gyfleoedd ar gyfer cydweithio rhwng gwasanaethau cyhoeddus, cymunedau, a sefydliadau partner. Mae'r asesiad yn cyd-fynd â Fframwaith Asesu Risg Newid Hinsawdd Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer BGCau (2023) ac yn cyd-fynd ag Asesiad Risg Newid Hinsawdd y DU (CCRA3).

Mae'r risgiau a flaenoriaethwyd yn dod o fewn y meysydd canlynol:

- Llifogydd a risgiau arfordirol
- Tarfu ar seilwaith a gwasanaethau
- Pwysau amgylcheddol ac eco-system
- Meddwl systemau a risgiau rhaeadru

Mae'r asesiad wedi tynnu sylw at y ffaith bod risgiau hinsawdd yn fwyfwy systemig, gydag effeithiau rhaeadru a rhyng-gysylltiedig ar draws rhwydweithiau seilwaith, ecosystemau, gwasanaethau cyhoeddus a chymunedau.

Pa heriau rydyn ni'n eu hwynebu?

Trwy ymgynghori ac asesiad manwl, mae'r CCRA ar y cyd wedi nodi'r peryglon hinsawdd mwyaf arwyddocaol sy'n effeithio ar y ddwy sir; wedi datblygu dealltwriaeth sut mae amlygiad a bregusrwydd yn siapio risgiau hinsawdd lleol; wedi asesu risgiau gan ddefnyddio'r fframwaith Perygl-Amlygiad-Bregusrwydd-Ymateb (HEVR); nodi ymatebion addasu presennol a meysydd gwytnwch; wedi tynnu sylw at fylchau mewn capasiti, cydlynu a thystiolaeth ac wedi llywio camau clir, cydgysylltiedig ac ataliol ar draws partneriaid BGC.

Nodau Llesiant

- Cymru ffyniannus - Parhau i sicrhau datblygu cynaliadwy a rheoli adnoddau naturiol yn gyfrifol, gan gefnogi cynhyrchu bwyd lleol a sbarduno twf yn yr economi werdd leol.
- Cymru wydn - Gwell bioamrywiaeth a rhwydweithiau ecolegol cryfach trwy integreiddio polisi.
- Cymru iachach - Gwell iechyd a lles y cyhoedd drwy helpu i gynyddu mynediad at fannau gwyrdd.
- Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang - Hyrwyddo cynllunio defnydd tir cynaliadwy a rheoli adnoddau, gan alinio ag amcanion amgylcheddol byd-eang.

Uno Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin a Cheredigion

Pwrpas a Rhesymeg

Yn ystod y flwyddyn, aeth y gwaith ymlaen i uno Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion a Sir Gaerfyrddin yn ffurfiol i sefydlu un bartneriaeth gref. Mae'r datblygiad hwn yn gyson ag egwyddorion *Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015* a'i fwriad yw cefnogi cydweithredu mwy effeithiol, gwell defnydd o adnoddau a rennir, a dull mwy cydlynol o wella canlyniadau llesiant ar draws daearyddiaeth ehangach.

Mae'r rhesymeg dros yr uno yn adlewyrchu nifer o ffactorau pwysig:

- Heriau a chyfleoedd a rennir ar draws y ddwy sir
- Cydweithio presennol rhwng partneriaid
- Awydd i symleiddio llywodraethu a lleihau dyblygu
- Llais rhanbarthol cryfach wrth ddylanwadu ar bolisi, cyllid a chyflawni

Ar y cyfan, bwriad yr uno yw creu BGC mwy gwydn, effeithlon ac effeithiol, sydd mewn sefyllfa well i ymateb i heriau trawsffiniol cymhleth ac i wella canlyniadau llesiant hirdymor i gymunedau ledled Ceredigion a Sir Gaerfyrddin.

Cynnydd hyd yma

Mae'r gwaith paratoi a wnaed yn ystod y flwyddyn wedi cynnwys y canlynol:

- Cytundeb mewn egwyddor gan bartneriaid statudol i uno
- Datblygu strwythur llywodraethu arfaethedig a chylch gorchwyl
- Alinio amcanion llesiant a dulliau cynllunio
- Ymgysylltu â phartneriaid, gan gynnwys awdurdodau lleol, iechyd, y trydydd sector, a rhanddeiliaid eraill
- Ystyried gofynion cyfreithiol, gweinyddol a chraffu

Camau Nesaf at Ffurfioli

Yn ystod y misoedd nesaf, bydd gweithgaredd yn canolbwyntio ar sicrhau cymeradwyaeth a llofnodi partneriaid, cwblhau trefniadau llywodraethu ac aelodaeth,

sefydlu prosesau craffu ar y cyd, cadarnhau trefniadau cynnal a chymorth ac adnoddau cysylltiedig, a chynllunio trefniadau cyfathrebu a throsglwyddo i gefnogi parhad.

Rhaglen Waith: Y 18 Mis Nesaf

Dros y 18 mis nesaf, bydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus unedig yn blaenoriaethu datblygu asesiad llesiant sengl a Chynllun Llesiant interim, cytuno ar amcanion a rennir sy'n cyd-fynd â strategaethau rhanbarthol, cyflwyno rhaglen ffocws o ffrydiau gwaith effaith uchel, cryfhau gweithio mewn partneriaeth a chyfranogiad cymunedol, ymgorffori meddwl a gwerthuso systemau, a sefydlu trefniadau llywodraethu a chraffu i gefnogi tryloywder, atebolrwydd a gwelliant parhaus.